

Sladkorna bolezen tipa 1

OŠ

KEY SLADKORNA BOLEZEN TIPA 1, AVTOIMUNA BOLEZEN,
INZULIN, MLADOSTNA SLADKORNA BOLEZEN

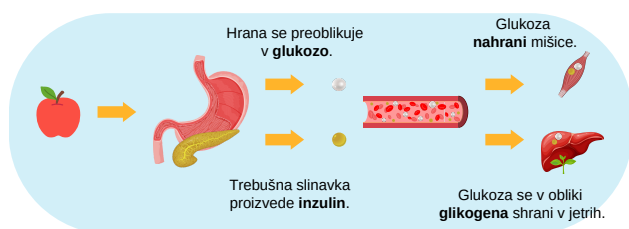
Sladkorna bolezen (SB), ki jo imenujemo tudi **diabetes mellitus**, je bolezen, pri kateri izmerimo povišane vrednosti **glukoze** (= sladkorja) v krvi.

Poznamo več vrst sladkorne bolezni, najpogostejši pa sta **tipa 1** in **tipa 2**.

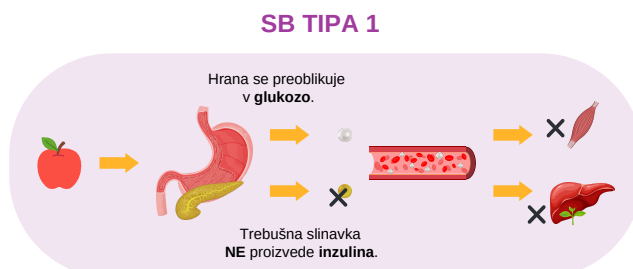
Sladkorna bolezen tipa 1

Sladkorna bolezen tipa 1 je **avtoimuna bolezen**, pri kateri imunski sistem napade in uniči beta celice Langerhansovih otočkov trebušne slinavke (proizvajajo inzulin). Zaradi pomanjkanja inzulina telo ne more ustrezno regulirati ravni glukoze v krvi.

Sladkorna bolezen tipa 1 so nekoč imenovali **mladostna** sladkorna bolezen, saj se ponavadi pojavi pri mlajših od 30. leta, ali **od inzulina odvisna** sladkorna bolezen.

ZDRAVA PRESNOVA

SIMPTOMI sladkorne bolezni tipa 1

Simptomi sladkorne bolezni tipa 1 se lahko pojavijo nenadoma (v nekaj tednih) in so običajno izraziti. Najpogostejši simptomi so:

- povečana žeja,
- pogosto uriniranje,
- hitro hujšanje brez drugega razloga,
- povečan apetit,
- slabost, utrujenost in šibkost,
- motnje vida.

DIAGNOZA sladkorne bolezni tipa 1

Diagnostika sladkorne bolezni tipa 1 vključuje **klinično oceno simptomov, pregled zdravstvene anamneze in rezultatov krvnih testov**. Merjenje krvnega sladkorja na tešče in merjenje ravni glikiranega hemoglobina (HbA1c) sta pogosta testa, ki se uporabljata za diagnozo sladkorne bolezni tipa 1 in kasneje za njeno zdravljenje in spremljanje.

ZDRAVLJENJE sladkorne bolezni tipa 1

Zdravljenje sladkorne bolezni tipa 1 temelji na **nadomeščanju manjkajočega inzulina**, saj je pomanjkanje slednjega glavni vzrok bolezni.

Zdravnik predpiše **načrt zdravljenja**, ki vključuje prilagajanje odmerkov inzulina glede na posameznikove potrebe, pravilno prehrano, redno telesno aktivnost in spremljanje ravni glukoze v krvi.

Ker je inzulin protein in ga ni mogoče narediti v obliki tablet (želodčna kislina bi ga v želodcu razgradila, preden bi se lahko absorbiral v kri), si ga morajo **osebe s sladkorno boleznijo tipa 1 aplicirati v podkožje s pomočjo različnih injektorjev ali inzulinske črpalke**.

ZDAJ ZNAM:

- Sladkorna bolezen tipa 1 je avtoimuna bolezen, pri kateri imunski sistem napade in uniči beta celice Langerhansovih otočkov trebušne slinavke, ki proizvajajo inzulin.
- Sladkorna bolezen tipa 1 so nekoč imenovali mladostna ali od inzulina odvisna sladkorna bolezen.
- Simptomi sladkorne bolezni tipa 1 se lahko pojavijo nenadoma (v nekaj tednih) in so običajno izraziti.
- Zdravljenje sladkorne bolezni tipa 1 temelji na nadomestnem vnašanju manjkajočega inzulina, saj je pomanjkanje slednjega glavni vzrok bolezni.

Sladkorna bolezen tipa 1

OŠ

 **SLADKORNA BOLEZEN TIPA 1, AVTOIMUNA BOLEZEN,
INZULIN, MLADOSTNA SLADKORNA BOLEZEN**

Vaje za utrjevanje

- 1. Katere oblike sladkorne bolezni poznamo?**
- 2. Predstavi sladkorno bolezen tipa 1.**
- 3. Kako smo nekoč imenovali sladkorno bolezen tipa 1 in zakaj?**
- 4. Kakšni so simptomi sladkorne bolezni tipa 1?**
- 5. Kateri so najpogostejši simptomi sladkorne bolezni tipa 1?**

6. Kako poteka zdravljenje sladkorne bolezni tipa 1? Navedi, na čem temelji. Kaj predpiše zdravnik posamezniku?

7. Kako si inzulin osebe s sladkorno boleznijo aplicirajo?

Sladkorna bolezen tipa 1

OŠ

 SLADKORNA BOLEZEN TIPA 1, AVTOIMUNA BOLEZEN,
INZULIN, MLADOSTNA SLADKORNA BOLEZEN

Vaje za utrjevanje – rešitve

1. Katere oblike sladkorne bolezni poznamo?

Krovno ločimo dve obliki sladkorne bolezni: **tipa 1** in **tipa 2**, poznamo pa tudi druge oblike (nosečnostna, steroidni diabetes in prediabetes).

2. Predstavi sladkorno bolezen tipa 1.

Sladkorna bolezen tipa 1 je **avtoimuna bolezen**, pri kateri imunski sistem napade in uniči beta celice Langerhansovih otočkov trebušne slinavke, ki proizvajajo inzulin. Zaradi pomanjkanja inzulina telo ne more ustrezno regulirati ravni glukoze v krvi.

3. Kako smo nekoč imenovali sladkorno bolezen tipa 1 in zakaj?

Sladkorno bolezen tipa 1 smo nekoč imenovali **mladostna** sladkorna bolezen, saj se ponavadi pojavi pri mlajših od 30. leta, ali **od inzulina odvisna** sladkorna bolezen.

4. Kakšni so simptomi sladkorne bolezni tipa 1?

Simptomi sladkorne bolezni tipa 1 se lahko pojavijo **nenadoma** (v nekaj tednih) in so **običajno izraziti**.

5. Kateri so najpogostejši simptomi sladkorne bolezni tipa 1?

Najpogostejši simptomi sladkorne bolezni tipa 1 so:

- povečana žeja,
- pogosto uriniranje,
- nenadno hitro hujšanje,
- povečan apetit,
- slabost, utrujenost in šibkost,
- motnje vida.

6. Kako poteka zdravljenje sladkorne bolezni tipa 1? Navedi, na čem temelji. Kaj predpiše zdravnik posamezniku?

Zdravljenje sladkorne bolezni tipa 1 temelji na **nadomestnem vnašanju manjkajočega inzulina**, saj je pomanjkanje slednjega glavni vzrok bolezni.

Zdravnik bo predpisal **načrt zdravljenja**, ki vključuje prilagajanje odmerkov inzulina glede na potrebe, pravilno prehrano, redno telesno aktivnost in spremljanje ravni glukoze v krvi.

7. Kako si inzulin osebe s sladkorno boleznijo aplicirajo?

Ker se inzulin v obliki tablet v telesu ne absorbira dovolj učinkovito, si ga morajo **osebe s sladkorno boleznijo tipa 1 aplicirati v podkožje s pomočjo različnih injektorjev ali inzulinske črpalke**.